

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan središ, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogersko deželo za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četrt leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za ostanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 6 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnji list v soboto, dné 7. januarija 1893.

Francoska kriza.

V Ljubljani, 5. januarija 1893.

Boječi ljudje prorokujejo, da postane dan 10. t. m. prepomemben za francosko republiko in v razgreti svoji domiselnosti že vidijo, kako se po Pariških ulicah curkoma pretaka kri in kako propada republika. V ta dan se namreč vrši sodna obravnava zoper bivše administratorje panamske družbe in skoro ob isti uri se začne novo zasedanje francoskega parlamenta. I jedno i drugo obeta da postane zanimljivo. Pred sodiščem sicer vsled posebnih dogovorov ne pridejo v razpravo politične stvari, a interesantna bo obravnava že zategadelj, ker najbrž ne bo ničesar dognala. Bolj živahne bodo dogodbe v parlamentu. Združeni, pod jedno odejo in v jedno svrhu delujoči nasprotniki republike skušali bodo nadaljevati svoje delo ter kompromitirati republiko, da bi v motni vodi ribarili. Ker je panamska kost že do cela oglodana, lotiti se mislijo drugih vprašanj, gledé katerih sodijo, da bi se dala izrabiti v njihove namene. Protirepubličanski listi že napovedujejo ta novi naskok in si obečajo mnogo uspeha od njega. A nervoznim findesiečlovcem ne dela to toliko skrbij, kakor Pariški mob, tista nebrzdna druha, ki sili vedno na površje, kadar se majejo stebri države in ki je že večkrat postala usodepolna vladajočemu sistemu in njega nositeljem. Pariški mob je v preteklosti Francoske že večkrat igral veliko in domovini ne vedno koristno ulogo. Tudi sedaj se družijo revolucionarji vseh vrst in vseh barv in delujejo z neumorno vztrajnostjo, da prouzročé kakov upor ali kaj temu podobnega. Na dan 10. januarija, tedaj, ko bo sodilo apelno sodišče panamske družbe upravitelje in ko bo parlament zbran v prvi seji v novem letu, tedaj priredé Pariški socialisti, komunisti, anarhisti in drugi, sedanjemu socialnemu redu nasprotni elementi velik obhod po mestu. Ker se delajo za ta obhod velikanske priprave, ni dvomiti, da se izvrši sijajno, ali tega, česar se boji plašni mestjan Pariški, velikih izgredev pač ne bo. Če tudi vlada francoska ni jedina v sebi, v obrambi za socialni red in za republičanski sistem je velikanska večina naroda za

vlado, ta pa jedina in pripravljena na energično postopanje. Tisti časi, ko je bilo moči kar na kratko odstavljati kralje, so že davno minoli. Vojska je sedaj tako oborožena, da je vsak upor nemogoč. Francoska vlada pozna dobro svoje Parižane in je zategadelj vedno pripravljena za vsak slučaj. Res je, da imajo socialisti in anarhisti tudi v vojski mnogo somišljenikov in dobivajo vedno novih, ker agitirajo za svoje ideje živahno in vstrajno. A vojna uprava gleda pazno na to, da take polke, katere je okužil socializem ali kakorkoli se že imenuj revolucionaren duh, pošilja v provincijo, čim dlje od glavnega mesta. Isto tako skrbno izbira tudi častnike, kateri zapovedujejo v Parizu nastanjeni posadki in zato se tudi s te strani ni bati ničemur, najmanj upornosti. Ves obhod nezadovoljnih elementov, naj jih tudi podpirajo monarhisti in boulanžisti, ne bo imel nikakih resnih posledic. Naj se demonstracija še tako sijajno obnese, naj govore prireditelji še tako navduševalno, resnega boja se ni bati.

Revolucionarji niso republiko nevarni, nevarna pa ji je javna nezaupnost. Panamsko afero izkoristili so nasprotniki republike v toliki meri, da so celo dobri republičani jeli dvomiti o poštenju javnih funkcionarjev. Velika množica ne umeje razločevati mej posamniki in celoto in v očeh te množice so kompromitirani najodličnejši člani vlade, senata in parlamenta, najuglednejši novinarji in podjetniki in tu tiči nevarnost, kateri se bo težko oleti. Nasprotniki republike zanesli so agitacijo po vsi deželi in našli najborejšo kočjo, najrevnejšega seljaka. Ker se stvar še vedno ni pojasnila, rase javna nezaupnost. Marsikaj tega, kar se je o tej reči govorilo in pisalo, je bilo pretirano, a tudi tega ni tajiti, da je mnogo poštenjakov, kateri so segali v panamske družbe žep, ki pa še vedno nosijo glavo po konci in se kažejo svetu kot uzorni možje. To se dogaja povsod, kjer nastane velika zmešojava, a prav v tem oziru se kaže vsa slabost sedanje francoske vlade. Ministri niso jednih mislij, kako postopati, najraje bi vso afero udušili ali vsaj z lepa uravnali. Žal jim je tistih svojih prijateljev in podpornikov, kateri so bili zapejani in radi bi jih rešili javnega osramočenja, žal jim je tovarišev, kateri sedé mej njimi na ministerskih foteljih in so dobivali od panamske družbe novcev, ako tudi jih

niso porabljali v svojo zasebno, ampak v državno korist. To je največja hiba francoske vlade in največja podpora nasprotnikov. Ako bi vlada brezobzirno razkrila vso stvar in prouzročila, da se krivci kaznujejo, poštenim ljudem pa povrne pošteno imé, bilo bi najhitreje konec vsem tem nesrečnim homatijam.

Navzlic tej temni perspektivi pa vender upamo, da se reši ta kriza srečno. Narod francoski je trezen in razsoden in vé, da je korupcija mejnarodno zlo, samo da se na Francoskem vsaka stvar spravlja v javnost in da jo izkoriščajo nasprotniki v večji meri kakor drugod, ker imajo veliko več svobode.

Politični položaj.

(Izv. dopis „Slovenskega Naroda“.)

Na Dunaji, 4. januarija.

Danes razglasila je vlada oficijelno, da je razposlala načelnikom velikih treh državnozborskih klubov načrt programa in je povabila za jutri v četrtek dné 5. t. m., na pogovor. Vodja nemških levičarjev, pl. Plener, posvetoval se je pa že danes z grofom Taaffeom in to je gotovo vsaj značilno, če že nima drugega pomena. Tudi načelnik poljskemu klubu, vitez Jaworecki, prišel je že na Dunaj, pogajanja se torej lahko začnó.

Realizovanje vladne namere gledé bodoče parlamentarne večine je v prvi vrsti odvisno od nemških levičarjev. Ti nikakor ne soglašajo v tem oziru. Poslanci iz Češke se močno upirajo sporazumljenju z vlado in sodijo, da centralistov in federalistov, liberalcev in reakcionarjev nikakor ni moči upreči v jeden voz, da torej ne kaže vzprejeti vladnih ponudeb, ker bi to stranki nič ne koristilo, ampak samo oškodilo nje ugled mej volilci, kar bi bilo samo nemškimi nacionalcem in protisemitom v korist. Desno krilo levičarskega kluba stoji na drugem stališču in je pripravljeno odreči se marsikateri točki svojega programa, če mu vlada zajamči primeren upliv na politiko in zlasti na državno upravo, z drugimi besedami rečeno: če mu vlada poplača poslušnost s primernimi personalnimi koncesijami. V tem oziru nista Plener in Chlumecky jednih mislij, a vzlic temu ni verjeti, da se posreči grofu Taaffeu izpodrinuti Plenerja. Taaffe je doslej med soboj in Plenerjem vedno držal Chlumeckega, a če mu bo

LISTEK.

Nemška kultura na Kranjskem.

(Dalje.)

Toda to dokazovanje si lahko še olajšamo. Poglejmo katero koli večjo literarno zgodovino nemško, toda ne avstrijsko nemško, ter poučimo se, kako Nemci v rajhu sodijo o avstrijskih nemških literatih vseh do najnovejšega časa, niti izimši Grünau in Grillparzerja, katerima bi naši Nemci s krčevitimi napor radi priborili mestece poleg pristno nemških velikanov. In mi Slovani naj bi obožavali tisto, kar Nemci v rajhu zametajo in prezirajo! Izvojajte si najprej veljavo pri svojih bratih, a ondaj še le skušajte imponovati nam in nam klepetati o svoji duševni supremaciji, o nemškem kapitalu, nemški pridnosti itd.

In ako že vsa avstrijsko-nemška književnost ni našla mlosti v očeh Nemcev, po katerih mnenju je le slab odsev nemških klasikov, to kranjsko-nemška ni vredna piškavega oreha. Če se hočeš o tem uveriti, čitaj Samhaberjev očrt „o nemški knji-

ževnosti na Kranjskem“ v cesarjeviča Rudolfa delu (Oesterr. Monarchie in Wort und Bild. Kärnten und Krain str. 410—416.) Dasi je ta mož, sam pesnik, znan že tudi v naši književnosti, postrgal in polizal vse sklede, (Valvazorja seveda reklamuje za Nemce), posrečilo se mu je pri vseh poetičkih floskulih in tiradah nič drugega, nego sestaviti tužno sličico nemške literaturice na Kranjskem — medle cvetke, hirajoče rožice. Ko je torej ošabni Anastazij Zelenec, neboklatec liberalnih fraz in kmetski oderuh, katere u je naš Preširen ostavil prav primeren spomenik (prim. tudi sodbo Juliana Schmidta, nemškega literata, ne Ljubljanskega telovadnika, o Anastaziju Grünau) v svoji prevzetnosti govoril o culici, v katero poveže lahko vso našo literaturico, tedaj naj bi bil pomislil, da bi bil tajčkrajnarsko revščino spravil labko v jeden žep svojega fraka.

V.

Duševna hrana naših patricijevcev.

Tu bi se utegnili naši nemški rojaki ponosno razkoračiti ter pobahati se liki onemu nemaniču, ki se je šopiril z bogatim sorodništvom: „O joj, kako so moj strijc bogati!“ — Toda niti to hvastanje in bahanje vam ne gre od rok. Ne samo, da svojega

kulturnega dela nimate nič pokazati, niti tega, kar so vam ustvarili naprednejši rojaki, ne umejete se lastiti in ste tudi preveč trdokorni, premalo idejalni za to. Niti za razširjevalce one zares ogromne svetovne literature nemške po večini niste sposobni vi kranjski Nemci. Če se je že Dunajčanom očitalo, da k njim potrebuje vsako klasiško delo z Nemškega nekaj desetletij, bi se Ljubljanskim Nemcem lahko odmerilo kar par stoletij. Saj se poznamo, vi Ljubljanski velikaši, granitstebri kranjskega nemštva in v prostih časih, to se pravi, kadar so vaši štacunski konji prosti, tudi rezki sportsmani! Visoka vaša šola je — Mabrova učilnica. Ko ste bili mladi, živeli ste — jeunesse dorée de Laibach — pri kvar-tah in kislem šampanjcu. Was ist ihm Hecuba? Kaj je vam Göthe, Schiller? Ne poznate ja veliko bolje, kakor Jeseniški rovtarji, katerih telesne moči umejete tako uporabljati in izsesavati. — In tudi ve, lepše polovice naših kapitalističnih kulturonoscev, ve krasne patricijevke, ortagruplarice nemškega sulfrajna, čisto niste nič naprednejše! Dobro vas poznam. Pač razkazujete po mizah v svojih sprejemnicah krasno vezane Götheje, Schillerje, Eberse itd., a vse to le za parado; na ponočnih omaricah vaših

Žid-Lahon Luzzatto moral priznati, da se to pravi občinski denar skozi okno metati, ker mesto že itak za italijansko šolstvo stori več kot preveč. Kako bo čez leto, ko odpade še točarina, le izjemoma dovoljena še do konca l. 1893., in s tem občini 200.000 gld. dohodkov, to vé sam Bog. In poleg tega čakajo občine še prepotrebne javne naprave, s katerimi je mesto daleč zaostalo za razvojem prebivalstva. Omenimo tu le vodovod, kanalizacijo, novo bolnico in deželno blaznico. Toliko je gotovo, da mesto pod sedanjim gospodarstvom mora propasti, ker se ono pač briga za panitalijansko politiko, o treznem in pravilnem gospodarstvu pa nima pojma. Čim preje trešči v tak zastop, tem bolje za mesto.

Domače stvari.

— („Ljubljanskega Sokola“ občni zbor) ne bode jutri — kakor smo naznanili — nego je preložen na dan 11. t. m., to je na bodočo sredo. Vse podrobnejše razvideli bodo člani iz vabil, ki se že razpošiljajo.

— (Osobne vesti.) Okrajni živinozdravnik g. Alfred Folakowski premeščen je iz Kranja v Kočevje. — Deželni živinozdravnik gosp. Hugon Turk v Litiji imenovan je začasnim okrajnim živinozdravnikom pri okrajnem glavarstvu v Litiji, diplomirani živinozdravnik gosp. Anton Korošec pa začasnim živinozdravnikom pri okrajnem glavarstvu v Kranju. — Bivši uradnik banke „Slavije“ g. Ant. Peterlin imenovan je poštним praktikantom za Dolenje-Avstrijsko.

— (Darilo.) Blagorodni gospe J. Recherjeva in pa M. Zagorčeva sta naklonili društvu „Dijaška in ljudska kuhinja“ znesek 12 gld. v ta namen, da se dijaki za Božič boljše pogosté. Radostno beleži odbor ta humanitarni čin blagih gospoj ter priporoča omenjeno društvo podpori in radodarnosti slavnega občinstva Ljubljanskega.

— („Slovenskega učiteljskega društva“) drugi zabavni večer vršil se je sinoči v Hafnerjevi dvorani. Zborovalcev je bilo okrog 30. Shod je počastil s svojo navzočnostjo tudi gospod mestni župan Grasselli. Oficijelni del je obsegal predavanje gosp. Dimnika: „Metoda pouka v čitanju“. Poročevalec sestavil je tvarino jako mikavno, in žel za svoje predavanje občno priznanje. Debate udeležila sta se gosp. prof. Levec in gosp. vodja Zumer.

— (Slovensko gledališče.) Opozarjamo še enkrat na današnje gledališko predstavo Blumenthalove veselice v 4 dejanjih „Drugo lice“. Brez dvoma se nam je nadejati zanimivega in zabavnega gledališkega večera.

— (Iz vojaških krogov.) V evidenco dež. brambe so premeščeni: neaktivni nadporočniki M. Wiettschnigg, J. Arh in K. Toman (pri Novomeškem bat.); J. Ciperle, Fr. Wernisch in Fr. Bregina (pri Ljubljanskem bat.); neaktivni poročniki M. Kassin, W. Laschan vitez Moorland, A. Pirc in J. Thurn (pri Novomeškem bat.); A. Ravnikar, I. Herz, Fr. Lastavec, K. Scherer in A. Blau (pri Ljubljanskem bat.).

— (Iz narodnih društev.) V Slovenski Bistrici na Štajerskem se ustanovlja podružnica sv. Cirila in Metoda. Tamošnji odvetnik g. dr. U. Lemež sklicuje kot pooblaščenec glavne družbe ustanovni shod na prihodnjo nedeljo ob 4. uri popoldne v gostilno g. Petra Novaka. Po shodu bode prosta zabava, pri kateri bodo peli Celjski pevci. — „Narodno bralno društvo v Dolu“ ima svoj sedmi občni zbor v nedeljo dne 8. januarja t. l. ob 8. uri popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Posameznosti. K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudnejši odbor.

— (Podružnica sv. Cirila in Metoda v Šiški.) Odbor podružnice sv. Cirila in Metoda v Šiški se je konstituiral tako-le: Gosp. Matjan, prvomestnik; g. Juvančič, prvomest. namestnik; g. Suwa, blagajnik; g. Tavčar, tajnik; g. Fr. Drenik, odbornik; gg. Bizjan in Rujina, namestnika. Sedaj šteje podružnica 60 članov. Kot ustanovnika pristopila sta gosp. Matjan in družina S.

— (Promet na južni železnici) mej Trstom in Ljubljano je zopet odprt. Danes došla nam je prva Tržaška pošta. Tudi proga Trst — S. Saba in Trst — Št. Andrej je zopet prosta, istotako vse proge državnih železnic v Istri.

— (Zloraba lece) v interesu „katoliškega“ časopisja se še vedno ponavlja. Tako poroča se nam iz P. na Gorenjskem, da se je v nedeljo mudil tam nek gospod iz reda sv. Frančiška kot agitator za „Katoliško tiskarno“ in njene proizvode. Oznanjajoč raz leco izredne dobrote „katoliškega“ časopisja, se je seveda srečno iznebil tudi tistih navadnih psovka na adreso slovenskih „liberalnih listov, ki teptajo sv. vero in blatijo Kristove nauke“. — Neki gospod župnik v bližini Kranja pa nadleguje svoje farase celo s pismi, v katerih stoji zapisano črno na belem, da izgubi vero vsakdo, ki bere slovenske liste, na katere ne sveti milost preuzvišenega gospoda knezoškofa Ljubljanskega in Goriškega proroka. — Le tako naprej gospoda, posledice takega postopanja pa pripišite potem samim sebi. Prijetne vam izvestno ne bodo.

— (Novo pevsko društvo) se snuje v Trbovljah ter se bodo pravila v kratkem predložila namestništvu. To je veselo znamenje napredovanja narodnega duha v tem važnem kraju, kjer ima tujstvo velik upliv.

— (Štajerska pošta) došla nam je mestu jutraj še le popoldne neposredno pred sklepom lista in je torej nismo mogli porabiti več za danes.

— („Domovina“) došla nam je danes v novi, veliki obliki, prav v velikosti našega lista in ima na šestih straneh prav raznovrstno vsebino. Kot prilogo ima prvo številko novega lista „Slovenski kmetovalec“, ki v velikosti stare „Domovine“ prinaša na štirih straneh dva večja članka in nekatere manjše gospodarske stvari. Oba lista sta jako lična in beležimo z veseljem ta napredek Celjskega slovenskega življa.

— (Silvestrov večer v Celjski čitalnici) se je izvršil posebno lepo. Pevska zbor „Večer na Savi“ in „Hercegovska“, čveterospevi in komični prizor so splošno ugajali. Gdčna. O. Berdajsova iz Maribora očarala je z dvema ljubkima pesmama vse navzoče. Posebno zanimanje je vzbujal novoosnovani tamburaški zbor „Celjskega Sokola“ pod vodstvom g. drd. Kapusa. „Tam za goro“ in „Mrak“ svirali so tamburaši z nepričakovano točnostjo in dodali še šaljiv odlomek neke pesmi, ki se je vzprejel z občnim veseljem. Po tomboli pozdravil je predsednik g. dr. Sernec navzoče želeč vsem veselo novo leto. Mnogo k lepemu vspehu so pripomogli v Celji na počitnicah bivajoči „Triglavlani“.

— (Veliki koncert,) ki ga prirede v soboto dne 7. t. m. združena slovenska pevka društva Tržaškega mesta in okolice s sodelovanjem tamburaških zborov in dram. odseka „Sokola Tržaškega“, katerega program smo že prijavili, bode res sijajna manifestacija slovenskega življa v Trstu. Pri tej priliki bodo slovenska društva zopet pokazala kako uspešno se goji slovanska pesem in slovanska narodna glasba na tleh, ki so od nekdanj bila naša in bodo tudi ostala naša, dokler jih bodo branili probujeni, svojih pravic se zavedajoči Slovenci. Nepriistranskim in pravičnim tujcem bode ta koncert dokaz, da Slovenec, akopram se mu je trdo boriti za vsako mrvice ravnopravnosti, vendar le napreduje vedno in hoče biti enak drugim bolj srečnim narodom. — Od danes naprej prodajajo se vstopnice in sedeži v gledališči „Fenice“ v Trstu.

— (Ne puščajte otrok samih) V Trstu je zgorela šestletna deklica Štefanija Moschetti, katero so roditelji pustili samo doma. Otroku se je vnela obleka ob posodi žerjavice, ki je bila v sobi. Ko so sosedje čuli deklico na pomoč klicati, našli so vrata zaprta. Namestu da bi bili vrata ulomili, šli so klicati ognjegase, ker je smrdelo po smodi. Ko so prišli ognjegasci in siloma odprli z zapahom zaprta vrata, našli so nesrečno deklico mrtvo in vso zažgano.

— (Važen odlok.) Iz Podgrada v Istri se poroča, da je v zadnji seji tamošnjega občinskega sveta prečital župan odlok ministerstva na pritožbo županstva proti nemškim dopisom, katere tako radi pošiljajo c. kr. uradi. Ministerstvo je ukazalo, da se mora dopisovati v slovenskem jeziku, ker nemški jezik v Istri ni deželni jezik. Občinski svet vzprejel je to vest z nahušenimi dobro in živio-klici. To je važen odlok, na podlagi katerega se vsaj isterske občine lahko z uspehom branijo nepotrebnega nemškutarjenja, s katerim jih hoče osrečevati nekateri uradniki, katerim ne diši slovenščina in bi jo radi nadomestili z nemščino.

— („Novičar“) se bode imenovala sobotna priloga listu „Edinost“, ki bode izhajala na dveh straneh v velikosti glavnega lista. „Novičar“ bode prinašal drobne vesti tržaške ter druge razne vesti za pouk in zabavo. Oziral se bode na trgovinske, obrtne, kmetijske in delavske razmere. Včasih pa bode tudi povedal kako smešno. Cena „Novičarju“ je tako nizka, da bode to najcenejši slovenski tednik, veljal bode za vse leto samo 90 kr. „Edinost“ bode izhajala odslej ob 8. uri zjutraj, „Novičar“ pa vsako soboto ob 7. uri zvečer.

— (Osepnice v Trstu.) Ker so se pokazali v Trstu nekateri slučajji osepnice, opozarja mestni magistrat, da bode dr. Tedeschi je v zavod za cepljenje osepnice (Androna dell' Olmo št. 1) vsak dan od 1—2. ure popoldne odprt občinstvu.

— (Silvestrov večer) praznovali so Tržaški Slovenci in Slovani prav veselo v čitalniških prostorih in pa v dvorani Mallyjevi. V obeh je bilo mnogo narodnega občinstva, ki je v prijetni domači zabavi se poslovalo od starega leta in pozdravilo novo. V čitalnici pozdravil je goste in novo leto predsednik g. A. Truden z lepim govorom, polnim pravega slovenskega rodoljublja. V Mallyjevi dvorani pa je veselni odsek „podporn. in braln. društva“ skrbel za zanimiv vzpored, da je bila zabava prav živahna.

— (Zaročil se je) vrli narodnjak gospod dr. Dragotin Treo iz Celja z gospodičino Marico Rajmundovno Mahorčičevo, hčerko odličnega narodnjaka, župana in dež. poslanca g. R. Mahorčiča v Sežani. Naša priserčna čestitanja mladima zaročencema!

— (Iz Gorice) se poroča, da je tudi tam novo leto prineslo neuvaden mraz in obilo snega. Snežilo je celo noč in je zapadel sneg precej visoko, kakor se le redkokdaj zgodi v naši avstrijski „Nizzi“. V bližnjem Solkanu padlo je toliko snega, da je morala obstati tam pošta, ki je došla iz Trbiža. Še le, ko so naredili prosto pot, mogla je voziti naprej. Prišla je mesto ob 7. uri zvečer še le drugi dan zjutraj proti 10. uri v Gorico. Železniški vlaki imeli so velike zamude in so nekatere pošte izostale popolnoma.

— (Z Reke) se poroča, da je tudi tam padlo veliko snega in je promet na železnici popolnoma pretrgan še zdaj na progi mej Reko in Št. Petrom. Celotno v Opatiji snežilo je precej izdatno. Vlaki, ki so odhajali iz Reke, morali so se vrniti, ker niso mogli nikamor naprej.

— (Zametení cigani.) V Savski ravnici blizu Zagreba zapadel je te dni visok sneg in zametil dva ciganska šotora, v katerih sta prenočevali dve ciganski družini. Le teško so se izkopali proti jutru zametení cigani iz svojih šotorov, pod katerimi so sladko spavali, ko je zunaj medlo, kar se je dalo. Na pol nagi ciganski otroci plesali so okolu ognja, katerega so prižgali cigani, da si ogrejejo otrpnele ude v šotorih, ko so odgrebli sneg. Kmalu se je kuhala v loncih kuretnina, ki je zmrznila po noči. Razun kuretnine zmrznila sta ciganom tudi dva psa, a navzlic temu ostali so cigani v svojih šotorih.

Prvo krono
družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Američanska reklama.) Snovatelji svetovne razstave v Čikagu ugibali so dolgo, s čim bi pač največ ljudi privabili v Čikago, a vse kar so storili, jim še ni zadostovalo. Naposled pa se je rodila v nekega snovatelja genijalni glavi čudna misel, ki pa se je vsem tovarišem njegovim tako močno prikupila, da so je koj poskusili izvršiti. Angažovati hočejo posebnega otvoritelja svetovne razstave. Najprej so mislili na slovečega španskega državnika Castelarja, ker pa ta ne razume angleščine, obrnili so se do največjega moža naše dobe, do starega Gladstonea. Ponudili so mu velikansko svoto, če pride v Čikago, in otvorí s posebnim govorom razstavo. Gladstone doslej še ni odgovoril na to prijazno povabilo.

* (Skrajna skopost.) V mestecu Caraca na Rumunskem umrl je te dni ubog Grk, ki je živel ob miloščini. Malo pred smrtjo morala mu je priseči njegova žena, da mu bode dala v grob staro, zakrpano in zamazano suknjo, ki jo je nosil že 20 let. Uboga žena morala je prosjati, da je pokrila pogrebne stroške. Neki rojak rekel je, da ji bode dal boljšo suknjo, da obleče vanjo mrtveca, ker je neupodobno, da bi ga pokopali dala v tako

to še nadalje mogoče, to se ne vé. Prav v tem tiči vsa težkota sedanje situacije.

S Poljaki se bo grof Taaffe hitro sporazumel. Poljaki storé vse, kar zahteva od njih grof Taaffe, Taaffe pa stori vsaj navadno vse, kar zahtevajo Poljaki.

Tudi konservativni ali Hohenwartov klub se v celoti ne bo uprl vladnemu programu, pač pa je mogoče in celo prav verjetno, da se odcepijo nekatere frakcije, kakor sem že zadnjič poročal.

Pogajanja bodo najbrž dlje časa trajala, kakor naznanjajo listi, ker bo vsak načelnik kartelnih strank skušal izposlovati kako koncesijo. Šele kadar se snide zopet državni zbor, se reši to vprašanje definitivno v posamnih klubih. Skoro ni verjeti, da bi pogajanja vlade s kartelnimi strankami ne imela pričakovane uspeha. Ako bi se pa to zgodilo in bi ne bilo moči sestaviti trdne parlamentarne večine, zato bi vender ne bilo ustavljeno letošnje zasedanje državnega zbora, kajti večina za rešitev državnega proračuna dobi grof Taaffe jako lahko, ker je le-vica pripravljena glasovati zanj, tudi če ne pristopi vladni večini. Zategadelj so tudi govorice o razpustu državnega zbora vsaj za sedaj neosnovane. Razpust državnega zbora je ultima ratio grofa Taaffe, na katero sedaj ne misli. Ako bi sploh nastala potreba razpustiti parlament, zgodilo bi se to šele na jesen, a tudi tedaj bi vlada pri novih volitvah ne delovala zoper levičarje, ampak samo podpirala konservativno-centralistično frakcijo tega nekonservativnega kluba. O obnovitvi nekdanje desnice s pomočjo Mladočehov, o tem se grofu Taaffu niti ne sanja več.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 5. januarja

Nemški klerikalci in protisemiti.

Nemški klerikalci in protisemiti bili so dlje časa veliki prijatelji in se vedno skupno borili zoper skupnega neprijatelja. Kakor v nas, začeli so tudi nemški škofje odganjati duhovnike od narodnega dela, samo ne s tistim uspehom, kakor na Slovenskem. Nemška nižja duhovščina stoji večinoma na strani protisemitov in ne mara ničesar slišati o škofovski avtoriteti v političnih rečeh. Nemški škofje pritiskajo na vse mogoče načine na duhovščino, da bi se tudi v političnih rečeh ravnala po njih ukazih, a zaman; nemški duhovniki so pač sposobni soditi, do kam sega škofova cerkvena avtoriteta in si ne dajo kratiti svojih pravic. Zanimivo in poučno je, kar piše glasilo Dunajskih krščanskih socialistov, tisti list, čigar odlični sodrudek je tudi dr. Scheicher, katerega je „Slovenec“ pred malo dnevi postavil v jedno vrsto z zvezdo vseh zvezd — Mahničem. To glasi o pravi: Kje pa je zapisano, da morajo kleriki in laiki uklanjati se v vseh političnih rečeh škofovskim ukazom? Na dan stem cerkvenim pravom! Škofje morejo v političnih rečeh izreči kako željo, katera se bo po okolnostih uvaževala, zakona takega pa ni, ker ne more in ne sme biti, sicer je kaos v cerkvi in v državi neizogiben. — Tout comme chez nous!

Poslanec Zucker osamljen.

Praško trgovinsko zbornico zastopa v državnem zboru profesor dr. Zucker, odličen govornik in

spalnic pa navadno kar vrhovato leže skladovnice hlastno razrezanih, še hlastneje prebiranih zvezkov George Bornovih, Storchovih in drugih izdelkov petkrajcarske muze. — In taki ljudje nam govorijo o nemški kulturi? Quos ego! — Smelo trdimo, da v narodne hiše Ljubljanske se mnogo več nemških klasikov poproda, nego po tako imenovanih nemških hišah, kjer se pa tem več „šund-romanov“ proda; Ljubljanski kolporterji bi vedeli o tem marsikaj zanimivega povedati. Sicer pa ima Ljubljansko nemštvo dostikrat silno kratek rep; ustanovitelj mnogih ponosnih patricijskih hiš, praded ali pa ded ali pa tudi samo oče je bil — še ponižen slovenski štacunski hlapec. Kako že poje Prešeren:

„Lani je starino
Še prodajal, nosil škatle,
Meril platno, trak na vatle
Letos kupi si graščino.“

Tako ste vi izvrševali svojo kulturno misijo, tako jo izvršujete! Skrajna mržnja zoper, deželni jezik in vsako napredovanje slovenskega naroda, to vam je vse vaše kulturno delo. In odtod naša slaba vest, odtod naš črt, ker vemo, da tega ogromnega duševnega dolga ne moremo nikoli poplačati?!

(Dalje prih.)

po svojem mišljenju bližji Mladočehom, kakor Staročehom, kateri so ga volili v državni zbor. Za danes zvečer določeno je bilo, da poroča posl. Zucker o svojem državnozbornem delovanju. Mladočeski člani trgovinske zbornice so sklenili, da se tega shoda ne udeležé, ker Zucker niso volili; Staročehi pa so to isto sklenili, češ, da je Zucker v državnem zboru postopal zajedno z Mladočehi in da hoče celo pristopiti mladočeskemu klubu. Ker se tudi nemški člani zbornice ne marajo udeležiti seje, ostal bi poslanec Zucker osamljen v zbornici. Da se mu omogoči poročati o svojem parlamentarnem delovanju, sklicali so nekateri staročeski njegovi volilci — privaten shod, na katerem bo mož razložil svoje nazore in utemeljil svoje postopanje v parlamentu.

Ponemčevanje Slavonije.

V nas imajo Nemci zato tako trdno stališče, ker so v ozki zvezi in neprestani dotiki z maso nemškega naroda. V Slavoniji so Nemci samo kolonisti, kateri so se stoprav pred nekaterimi desetletji naselili mej ondotinami Hrvati, a ta avantgarda nemške kulture se razširja, množi in utrja tako hitro, da se hrvatski rodoljubi boje za bodočnost Slavonije, ki bi mogla za nekoliko desetletij postati do cela nemška, za Hrvatsko izgubljena dežela. Hrvatska žurnalistika uvaževala je zlasti zadnji čas prav resno vprašanje, kako bi se dalo uspešno zavestiti ponemčevanje Slavonije. To vprašanje je jako pereče in rešitve nujno potrebno. Oglejmo si samo Osek, glavno mesto Slavonije. V tem mestu biva poleg 14000 Hrvatov in Srbov že 10000 pristnih Švabov in nekoliko Madjarov. Število Nemcev se pri znani plodnosti nemških mater dosti hitreje množi, kakor število Hrvatov. Kdor pride dandanes v Osek, mogel bi misliti, da je v Frankfurtu na Dravi, ne pa v slovanskem mestu. Navzlic temu, da so uradi hrvatski, da so ljudske in srednje šole hrvatske, vzlic temu slišati je skoro povsod samo nemško govorjenje. V mestnem zboru se debatira v nemškem jeziku, trgovinska zbornica posluje nemški in pred kratkim hoteli so Oseški Švabi ustanoviti celo nemško trgovinsko šolo, česar pa vlada ni dovolila. Vrh tega gravitirajo Osečani bolj v Pešto, kakor v Zagreb in si prisvajajo celo posebno narodnost, češ da niso Hrvati, ampak Šokci ali Slavonci. Mej glavnimi germanizatorji so tudi židje, zlasti pa deluje židovsko-nemška žurnalistika Oseška na to, da odtuji Slavonce od Hrvatske in od naroda hrvatskega, tako da bo treba delovati z največjo energijo in z neutrudnim naporom, da se reši Slavonija nemškega poplava. Največji trgovinski mesti hrvatski, Reka na jedni, Osek na drugi strani, se odtujujeta slovanskemu narodu. Na jedni strani se širi italijanščina, na drugi nemščina. Tužna nam majka!

Madjarska nesramnost.

Nikjer na svetu ni države, kjer bi bila jezikovna ravnopravnost, svoboda kulturnega razvoja in enakost vseh državljanov pred zakonom tako zagamčena, kakor na Ogerskem — tako je na novega leta dan kvasil ogerski ministerski predsednik Wekerle. Ne vemo, ali je to imela biti satira na ogerske razmere ali pa si domišlja sedanji načelnik madjarske vlade, da ostali svet ničesar ne vé o nezasišanih nasilstvih, katerim so izpostavljeni nemadjarški narodi onstran Litve. Da pa morajo ti narodi še mirno pogoltniti razžaljenja, kakršno jim je storil Wekerle z imenovanim govorom, to je vrhunec brutalnosti. Kje je na Madjarskem zagamčena Nemadjarom ravnopravnost pred zakonom, narodna kultura in narodni jezik? Ni treba segati v minolost, saj je dovolj, ako spominjamo na usodo rumunskega vodje dra. Rutija in slovaškega rodoljuba Hurbana. Kako more Wekerle govoriti o zagamčenem razvoju narodnosti, ko se otrokom v najnežnejši dobi siloma ubija zdvijana madjarska govorica in ko nemadjarški narodi nimajo niti jedne srednje šole, a če so si jo ustanovili na svoje troške, jim je bila zaprta, nabrane novce pa je vlada konfiscirala in porabila v svoje namene. Kako se predrzne kdo govoriti o garancijah narodnega razvoja, ko je splošno znano, da Nemadjar brez tolmača niti najnavadnejše reči ne opravi pri uradih in kjer je ljubezen do materinega jezika in do narodnosti že veleizdaja. Kako je mogoče govoriti o svobodi in pravičnosti proti vsem narodom v deželi, kjer 10 milijonov Nemadjarov nima v parlamentu niti toliko poslancev, da bi prišel na vsak prst jeden. Ministerski predsednik ogerki govoril je vedoma in hotoma neresnico, da bi preslepil svet, a to se mu ni posrečilo, saj vé vsakdo, da hoče ogerska vlada pomadjariti vse prebivalstvo v deželi. Da napreduje madjarizovanje, tega ni moči tajiti. Pred dvema letoma našli so 7 milijonov Madjarov, dočim jih je bilo pred dvajsetimi leti komaj pet milijonov. Tako in jednako počenjanje dobi prej ali slej gotovo zasluženo plačilo.

Vnanje države.

Srbska skupščina.

Liberalni nasilniki srbski mislijo, da so pripravili vse kar treba za zmago pri volitvah v narodno skupščino in zato je ministerstvo ukrenilo razpustiti skupščino in razpisati nove volitve. Razpustilni dekret se je objavil že danes — če se je iz Belega Grada sporočila resnica — nove volitve pa se imajo vršiti začetkom meseca marca, tako da se skupščina lahko snide meseca aprila. Kakor so sedaj razmere na Srbskem, skoro ni dvomiti, da

dobé liberalci večino, tisti liberalci, ki so se iz začetka kazali navdušene Slované in sedaj napenjajo vse sile, da se prikupijo — Madjarom.

Nemška vojaška predloga.

Novoletni govor nemškega cesarja je še vedno predmet obširnim časnikarskim razpravam, zlasti ker je bil naperjen zoper vojaško opozicijo proti novi predlogi, to opozicijo vodi general grof Waldersee, sorodnik nemške cesarice in ugledna avtoriteta v vojaških rečeh. Na njega je meril cesar Viljem, ko je rekel, da bo uničil vojaške nasprotnike novi predlogi. Neizogibna posledica tega čudnega dogodka je odstop grofa Walderseeja, o katerem se je o svojem času govorilo, da postane državni kancelar in da ima največ upliva na cesarja. Kakor vidno, je nemški cesar res sam svoj kancelar in ima trdno voljo; če je to v korist cesarski njegovi avtoriteti, s tem naj si podaniki njegovi belijo glave. — Vzlic temu, da je cesar sam zastavil osebni svoj ugled za vojaško predlogo, vzlic temu ni upanja, da bi obveljala, ker se nasprotstvo ne zmanjšuje, ampak le še narašča.

Angleški parlament.

V kratkem se snide angleški parlament in glavna stvar, s katero se mu bode baviti, je home-rule. Konservativni listi upajo trdno, da bo moči obraniti državno jedinstvo tako, kakor l. 1886, ko je jednak načrt porazil Gladstoneov kabinet. Tedaj je bila stranka unijonistov še majhna, a vender je uničila Gladstoneove namere, koliko bolj danes, ko je ta stranka velika in ima izvrstne voditelje. Tako se tolažijo konservativni listi, liberalna glasila pa povdarjajo, da si je Gladstone že zagotovil večino za home-rule in torej z mirno vestjo pričakuje napade konservativcev in unijonistov.

Dopisi.

Iz Trsta dne 4. januarja 1893. [Izv. dop.] (S neg in burja. — Mestno gospodarstvo.) Takega vremena, kakor nam ga je prineslo novo leto, pa celo tisti znani najstarejši ljudje ne pomnijo. To sta nam bila dneva v ponedeljek in včeraj. V ponedeljek jel je pritiskati za Trst nena-vaden mraz, burja je žvižgala odurne in grozne svoje melodije podeč ljudem snežnice tako občutno v obraz, da te je kar skelelo in da so se morali oni, katere je borba za kruh prisilila na ulico, zdaj pa zdaj ustavljati, ker niso vedeli, kje stojé. Najbolj praktična je bila še ona sartorela, ki si je privezala pred lice navadno — krinko (masko) ter bila tako precej zavarovana zoper snežnice, ki so bodle kakor šivanke. Že v ponedeljek popoldne bil je ustavljen po ulicah ves promet in celo ulic ni bilo moči snaziti zaradi prehude burje. Kavarne in gostilne bile so prazne, gledališke predstave pa odpovedane. Nič bolje ni bilo včeraj. Ledena burja je vedno zopet in zopet zamedla komaj osnažene ulice in sreča je le, da ledu ni bilo. Vožnja po mestu bila je mogoča le z dvouprežnimi vozovi, tramvaj, ki je včeraj zopet pričela voziti, pa je morala imeti „vorspann“. Da je bil in je po večini še ustavljen ves promet po železnici, to vam je itak znano, a tudi morje je bilo do danes dopoldne zaprto. Poštni vlak južne železnice, ki je odšel odtod v ponedeljek zvečer ob 6. uri običal je že pri Nabrežini v snegu ter so se morali potniki vrniti v Trst. Popolnoma zaprte bile so proge Trst—Ljubljana, Trst—Kormin, St. Peter—Reka, Divača—Buzet in Herpelje—Trst in uvaževala se je že eventualiteta, da bi se Dunajska pisemska pošta instradirala čez Benetke. Proge južne železnice so še danes zaprte, upa se pa, da bo do večera vsaj glavna proga v Ljubljano zopet prosta, ker je sneg ponehal. Kakor se govori, je vsled grozne burje tudi več ljudi ponesrečilo.

Stara pesem je že, da večina v našem mestnem svetu v svoji politiški in narodni strasti ne misli na gmotni blagor občine tako, kakor bi trebalo, da bi se Trst razvijal dostojno svetovnega mesta trgovinskega. Večina našega mestnega zbora tiči v trdih sponah vpliva najradikalnejših elementov italijanskih, onih elementov, kojim je obči blagor deveta briga, a poznani politiški „idejali“ — vse. Ti odnošaji prouzročajo veliko mizerijo v našem mestnem proračunu, tako, da mora vsak skrbni meščan le s strahom zreti v bodočnost.

Tudi občinski proračun za tekoče upravno leto kaže izdaten primankljaj, kar pa naše mestne očete malo briga in ženira. Par psovk na adresu vlade, par praznih fraz, da je vse mizerije kriva odprava proste luke — in galerija, ki ima v mestnem zastopu odločilno besedo, je zadovoljna. Potem se pa naši vrli mestni gospodarji udarijo še ob žep in dovolijo za provokatorično lahonsko šolsko društvo kar celih 3000 gld., akoprav je celo

➤ Dalje v prilogi. ➤

razdrapani sukni. A vdova ni hotela prelomiti pri-sege. Ko je Grk čul o prisegi, zdelo se mu je stvar sumna in je svetloval vdovi, naj dobro pregleda sukno, predno jo dene mrtvecu v rakev. Vdova storila je tako in razparača podšiv ter našla za 350.000 frankov vrednostnih papirjev, katere je skupih hotel s staro sukno vzeti saboj v grob.

* (Najdbe zlata v Ameriki.) V severo-zapadnih državah ameriških našli so baje bogata skladišča zlata ob reki Colorado v Utahu. Na tisoče ljudi v srečen kraj. Našli so do funta teške kepe zlata in se nadejajo, da se bode obilo zlata pridelalo v novonajdenih krajih.

* (Angleško biblijsko društvo) deluje neumorno in razširja svoje knjige po vsem svetu. Leta 1891. razdelila je štiri milijone knjig, tiskane v 300 jezikih in narečjih. Odkar družba obstoja namreč od l. 1804., razdelila je 131,830.000 izvodov svetega pisma.

* (Gorjé, kdor nima doma.) V London-skih nočnih deloma podzemeljskih zavetiščih preno-čuje redoma po 40.000 oseb obeh spolov, katere bi sicer ne vedele kam položiti truda svojo glavo.

* (Prevara v državnem finančnem ministerstvu.) Pred kratkim smo javili, da je Dunajsko redarstvo zaprlo nekega oficijala držav-nega finančnega ministerstva, ker je kradel stare, iz prometa vzete note ter je zopet zamenjaval. Že tedaj se je sumilo, da je imel mož kakega po-magača in sodišče je začelo tudi v tem pogledu strogo preiskavo. Še predno pa je bila stvar rešena, umaknil se je dotični sokrivec kazni. Na novega leta dan prerazal si je računski oficijal Karol Hart-mann v uradu vrat in sicer s svojim žepnim nožem. Preiskava je dognala, da je bil samomorilec res sokrivec zaprtega Magga.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 5. januarija. Na željo vlade ude-ležili se bodo posvetovanj radi ustanovitve stalne večine razen klubovih načelnikov tudi nekateri zaupni odposlanci dotičnih klubov in sicer najbrž grof Kuenburg, levičar, Ma-deyski, Poljak, in grof Deym in Kathrein, konservativca.

Dunaj, 5. januarija. Nekateri listi na-znanjajo, da je imenovan sekcijski načelnik Erb, bivši vodja novinarskega oddelka v mi-nisterstvu, tajnim svetnikom.

Praga 5. januarija. Posl. Zucker se misli odpovedati mandatu, ker je večina mlado-českega kluba zoper to, da bi on klubu pri-stopil.

Pariz 5. januarija. Pariški poročeval-ec ruskega časnika „Novoe Vremja“, bivši diplomat Tatičev, prosvедуje slovesno zoper očitane lista „Libre Parole“, da je on posre-dovanjem Flouqueta dobil od panamske družbe pol milijona frankov.

Rim 5. januarija. Pravosodni minister predložil zakonski načrt, s katerim se prepo-veduje cerkveno poročanje pred civilno poroko. Duhovnike, ki greše zoper ta zakon, kaznovati je z globo oziroma je odstaviti.

Colombo, 5. januarija. Danes došel nadvojvoda Fran Ferdinand in ostane tu teden dni. Na ladiji vsi zdravi. Oblastva pozdravila nadvojvodo, ko se je izkrcal, občinsko načel-ništvo pa mu je izročilo posebno adresno. Nad-vojvoda je inspiciral častno stražo in se potem odpeljal v svoje stanovanje v Queenshouse. Jutri si ogleda mesto in vzprejme odposlanstvo avstrijsko-ogerske kolonije.

Narodno-gospodarske stvari.

Zavarovalne zadeve.

Ni je z lepo naprave, katera bi bila v na-rodnogospodarskem oziru rodila tako blagodejne po-sledice, ko zavarovanje. Kakor vsaka dobra stvar, razvijalo se je tudi zavarovalstvo le polagoma, dokler ni v sedanjih časih doseglo — rekli bi — vrhunec popolnosti. To velja zlasti o zavarovanju proti ognju, katero vsako leto rešuje milijarde nepremičnega in premičnega premoženja od popolnega pogina. Pa tudi zavarovanje življenja prodira v čedalje večje kroge in ni dalječ ona doba, ko bode postalo tako popu-larno, kakor je dandanes že zavarovanje proti ognju.

Ni dvojbe, da so si za razvoj te narodno-gospodarske panoge pridobili privatni zavarovalni za-vodi neprecenljivih zaslug. S pravim človekoljubjem delovale so najstarejše zavarovalnice, katere so bile izključno ustanovljene po načelu vzajemnosti; njihovi uradniki in zastopniki bili so zares pionirji blago-stanja. Kakor pa se vsemu človeštvu prirojena se-bičnost polagoma poloti vsake stvari v svoje na-mene, tako našli so se tudi tu kmalu možje, ki so izprevideli, da je zavarovalno polje jako ugodno za kapitalistično izkoriščevanje. To spoznanje imelo je za posledek ustanovljenja zavarovalnic na delnice, katerim je bil namen, dobiček, ki se je pri vza-

jemnih zavarovalnicah razdeljeval med zavarovance same, napeljati v žep kapitalistov delničarjev. In ko se je pri prvih poskusih pokazalo, da se iz za-varovalstva res dá iztisniti izdaten dobiček, začeli so se gibati kapitalisti vseh dežel in narodov in kakor gobe po dežji začele so zlasti v tako imeno-vani dobi narodnogospodarskega povzdiga tudi pri nas rasti delniške zavarovalne družbe.

Naravno je, da je vsled tega nastala brezmi-selna konkurenca in da je po tem takem zavarovalni posel izgubil prvotno svojo rentabiliteto. Le vza-jemne in pa one delniške zavarovalnice, ki so imele zagotovljene dohodke iz obresti kapitalij, katere so si nabrale v boljših časih, mogle so se v teh te-žavnih časih uspešno držati nad vodo; mlajše del-niške družbe pa so po vrsti cepale ali pa so z ra-čunskimi umetnijami in s pritiskanjem svojih zava-rovancev v slučajih škod umetno vzdrževale si življenje. Razume se samo po sebi, da se je pri zavodih, kakeršne imamo tu v mislih, prav malo ozira jemalo na varnost zavarovancev; zato so se rezervni in po-roštveni fondi jako pičlo dotovali, v tem ko so se — včasih prav velike — dividende izplačevale del-ničarjem. Delničarji pa so za take usluge zopet izkazovali se hvaležne upravnim odborom in ravnateljstvom zavodov in tako vidimo, da so upravni svetniki, ravnatelji in generalni tajniki za svoj „trud“ dobivali tako visoke dividende in plače, kakoršnih ne plačuje nobena država svojim ministrom. S kratka: začelo se je najpodlejšje in najgnusnejše izkorišče-vanje zavarovalstva, katero je pred tem tako tiho in blagodejno poslovalo.

Ni nam treba zatajevati, da bi tako dalj-č ne bilo nikdar prišlo, ko bi bila državna oblast neko-liko previdnejša pri podeljevanju koncesij. Treba bi bilo ogledati si nekoliko natančneje fuiseurje in pa uvažiti, če je nameravana ustanovitev res potrebna. Mesto tega pa se je vsakemu židovskemu špek-u-lantu ali pa drugod dogospodarivšemu „poštenjaku“ dala koncesija za ustanovitev zavarovalnice. Zlasti to velja za dobo narodnogospodarskega povzdiga, v kateri smo tudi Slovenci po milosti necega faiseurja ne ravno čiste minolosti osrečeni bili z zavavoval-nico, katera je takoj ob rojstvu nosila v sebi kal smrti.

(Konec prih.)

Družba sv. Cirila in Metoda

je prejela novembra in decembra 1892. leta:

1. Od podružnic letnih doneskov v gold.: Vuhret 9-40, Loški potok 130, ženska podružnica v Ljubljani 106-40, ženska Goriska 100, Podgrad 24-40, Idrija 24-70, ženska šentmiklavško-fra-čiškanska v Ljubljani 200, I. ženska belokranjska v Črnomlju 105, ženska Vrhiška 199-12, Ko-barid 12, Pivka 50-80, Radovljica 87, Rečica na Stajerskem 24-50, Zagorska ob Savi 69-70, Komen 40, ženska v Se-žani 228, ženska za Dornberg-Prvačino 40, Graška izvun-akađemiška 27, Ribnica 20, ženska Idrijska 180, Ajdov-ščina 32, Kotmarayes na Koroškem 25, Celjska 50, ženska v Sent Juriji na Stajerskem 62, Metliška 14, Premska 12, Šmarijska 30, Vipavska 18, Novomeška 20, Briska 24, Ormoška 81, Poljanska dolina 138, Šenpeterska v Ljub-ljani 56-50, Pivka 23-80, Blejska 11, Bolec 11, Ptujška 50; 2. darovali so: Družba pri Eibensteinerju v Zagorji 5, podpora Ljubljanskega mesta 250, Antonija in Rozalija Rebek 20 kron, V. Rohman v Ljubljani 1 delez „Nar. doma“ v Novem mestu, pri blagoslovljenji hiše na Pre-vojah 15-70, F. Peternel 0-55, Idrijski pevci 11, dr. Firbas v Brežicah 20 kron, J. Aljaž, župnik 100, gospa prof. Pe-rušekova 10, kaplan I. Dratik v Tinjah na Koroškem 6, I. Lazar, pravnik iz Zagorja 5-10, „Triglav“ v Gradcu 20 kron, Delalca z Vrata 6, državni poslanci Klun, M. Vošnjak, grof Alfr. Coronini, Povše, Pfeifer, Kušar, dr. Ferjančič, pl. Globočnik, dr. Gregorec, Robič, vsak 20 kron, arhivar A. Kobljar 20 kron, družba v Ribnici 6, primarij dr. V. Gregorič 200 kron, narodnjakinin god 5-40, Litijške in Šmartinske Slovenke oкупitev novoletnih daril 10, iz dr. Čučkove zapuščine 1010, Družba v Sent Ilji pri Spielfeldu 5, L. Svetec 20 kron, družba v Idriji 2-60, Šmartinski tam-buraši 5-72, na Martinov večer v Kostanjevici 17, I. Kovač v Ajdovščini, vesela družba v Celji 25, slovenska družba na Dunaji 6, gospa dr. Storova 100, družba v kazinski kavarni 6-51, kaplan Cotelj iz Kanfanara 15, Katarina Sporn v Lokarjih 2-50, Janko Zirovnik oprostitev no o-letnih voščil 5, I. Vrbovnik 1, družba v Litiji 1-30, poso-jilnica v Zavei 10, družba v St. Petru 3-50, družba na Vran-skem 6, trgovski pomočniki pri „Kolovratu“ 1-40, Vinko Ježovnik v Velenji 20 kron, Gornjegradska na Stajerskem 8-30, M. Prosekar, vesela dogodba 2-50, župnik A. Breč, novoletni dar 3, Franjica Brinšek, novoletni dar 14-80, I. Končar v veseli družbi 1, bralno društvo v Trebnjem 10. V Ljubljani 31. decembra 1892.

Vodstvo družbe.

Umrli so v Ljubljani:

3. januarija: Marija Šukovic, mestna uboga, 80 let, Gradišče št. 11, marasmus. — Helena Hribar, poštnega ofi-cijala vdova, 73 let, Kravja dolina št. 11, pljučnica.

4. januarija: Jožef Lukanc, stotnikov sin, 13 dni, Travnjske ulice v kasarni, vled oslabljenja. — Jožef Snoj, delavčev sin, 2 leti, Kurja vas št. 16, tussis convulsiva. — Helena Jančar, delavčeva žena, 78 let, Hradeckega vas št. 23, pljučnica.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
4. jan.	7. zjutraj	733.3 mm.	— 7.8 C	sl. sev.	obl.	120 mm.
	2. popol.	733.7 mm.	— 3.8 C	sl. sev.	obl.	
	9. zvečer	735.3 mm.	— 4.8 C	sl. svz.	obl.	snež.

Čez dan megleno, polagoma snežilo. — Srednja tem-peratura — 5.5°, za 2.7° pod normom

Listnica uredništva.

Gospod Lovrinov pri Sv. Mohorji: Prosimo, ne nadlegujte nas s svojimi dobrohotnimi naaveti, zlasti ker ste sami pouka krvavo potrebni.

„LJUBLJANSKI ZVON“

— toj —

za vse leto 4 glđ. 60 kr.; za pol leta
2 glđ. 30 kr.; za četrt leta 1 glđ. 15 kr.

Dunajska borza

dné 4. januarija t. l.

	včeraj	—	danes
Papirna renta	glđ. 97.20	—	glđ. 98.50
Srebrna renta	97.85	—	97.85
Zlata renta	116.53	—	116.35
5% marcna renta	100.50	—	100.45
Akcije narodne banke	981. —	—	987. —
Kreditne akcije	314.50	—	314.75
London	120.45	—	120.45
Srebro	—	—	—
Napol.	9.57 1/2	—	9.58
C. kr. cekini	5.66	—	5.67
Nemške marke	59.15	—	59.15

MAGGIJEVO zabelo za juhe

priporoča spoštovanim gospodinjam najbolje L. Groetschel, lekarna „pri Mariji pomagaj“.

(1099)

Naravna dalmatinska vina,

rumena, črna in temnordeča „šiler“ priporoča po jako nizki ceni

Marin Nadilo,

vinotržec v Logatci.

Za dobro in točno postrežbo jamči se.

Pozor gostilničarji!

Oddelek domače godbe na lok (Streich-musik) katera ima potrebno dovoljenje od deželne vlade in mestnega magistrata, se priporoča gg. gostilničarjem.

Franjo Vrtnik.

Mestni trg št. 9.

Vabilo

na

dimnikarski ples

kateri se bode vršil

dné 7. januarija t. 1893.

v prostorih salona gostilne „pri raku“ na Krakovskem nasipu.

Začetek ob 8. uri.

K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi

ODBOR.

Iščem

koncipijenta.

Dr. J. Bisiak,

advokat, Radovljica.

(20—1)

Ravnokar je izšel in dobiva se v naši knjigo-tržnici:

Anton Janežičev

slovensko-nemški Slovar.

Tretji natis.

Predelal in pomnožil

Fran Hubad,

c. kr. gimnazijalni profesor.

Cena temu slovarju je glđ. 3, v polusnji vezanemu iztislu glđ. 3-50, po pošti 15 kr. več.

Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova

knjigotržnica,

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2.

CHOCOLAT MENIER

! Največja tovarna na svetu !

Vsak dan se prodaja: (902-27)

50.000 kilo.

Dobiva se v vseh specerijskih, delikates-
prodajalnicah in konditorijah.

Tesarski les in rožje

(Schnittholz) vsake vrste in dimenzije in

raznovrstne deske

prima in skarti, kupuje

(1370-3)

stavbeno podjetje **Viljema Treo-ta**

na Marije Terezije cesti št. 10 v Ljubljani.

„Slovanski Svet“

politiški, znanstveni in leposlovni polumesečnik, stopivši sedaj v VI. leto, je povečal od 16 strani svoj prostor na 20 strani.

Program: **nacionalna avtonomija**; za njeno izvršitev: izvršitev češkega, avstro-ruskega in hrvatskega zgodovinskega prava; teženje po povratu cirilo-metodijske cerkve s staroslovanskim obrednim jezikom; teženje po skupnem literaturnem jeziku za znanstvene potrebe; **slovanska kultura** na podstavi tradicij v slovanskem gospodarstvu, umetni obrti in vsej umetnosti.

Povečani prostor je odmerjen slovanskemu leposlovju in kritiki o njem. Leta 1893 bode se razpravljala zgodovina cirilo-metodijske cerkve mej Jugoslovani, sosebno Slovenci. Priobčevale se bodo jugoslovanske narodne pesmi, in na njih podstavi se bode označeval sosebno Kraljević Marko. V izvirnikih lepih del slovanskih, specijalno ruskih in jugoslovanskih bode podajal odlomke s tolmačenjem, drugače pa v prevodih. Sledile bodo črtice literaturnih zgodovin, ruske, češke i. dr.

„Ogled po slovanskem svetu“ zabeleži in presojuje važne dogodke in ustanove mej Slovani, zaglavje „Književnost“ pa literaturo slovanskih narodov.

Na posebnih prilogah se bodo tiskali **inserati**, sosebno o slovanski literaturi in slovanskem časopisju.

„Slovanski Svet“ stoji po **stari ceni**: na leto **4 gld.**, na pol leta **2 gld.**, in na četrt leta **1 gld.**; za učiteljstvo in dijaštvo **40 kr. manj** na leto. Naročnina se pošilja uredništvu v Trstu.

(2)

Uredništvo „Slovanskega Sveta“ v Trstu.

Kdor hoče prirejati dobro kavo, naj
kupi

(967-11)

Ölz'eva kava.

Ölz-eva kava

je najboljši in najčistejši primesek navadni kavi.

Ölz-eva kava

ne sodrži niti hrušek, niti repe, niti sirupa.

Dobiva se v vseh specerijskih prodajalnicah.

SCHUTZ - MARKE.

Kdor hoče uživati **dobrot jedino prave** — ne na pol sežgane in pakus imajoče

Kneipp-ove sladne kave

naj kupi le ono v rudiših štiriogelnatih zavojih **Bratov Ölz** z varstvenima znamkama **slika in penev.** — Če se primeša

Ölz-eva kava

kije priznana na boljši in najizdatnejši primesek navadni kavi, dobi se **zdrava, cenena in hranilna kavinna pijača**, ki daleko presega bobovo kavo, ki nima redne vrednosti.

Bratje Ölz, Bregenz,

od preč. g. župnika Kneipp-a jedino pooblaščen tovarna za Kneipp-ovo sladno kavo v Avstro-Ogerski.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah s kolonijalnimi blagom.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Gotovo in hitro upli-
vajoče sredstvo proti
kurjim očesom,
suljem na pod-
platih, petah in
drugim trdim
praskom
kože.

Dobiva se
v lekar-
nah.

Ta obliž dobiva se le v jedini velikosti po 60 kr.
Veliko
priznanih
pism je na
na ogled v
glavni razpošiljalnici:
L. Schwenk-a lekarna
(524) **Meldling-Dunaj.**
Pristen samo, če imata navod in
obliž varstveno znamko in podpis,
ki je tu zraven; torej naj se pazi
in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristnega imajo v Ljub-
ljani J. Swoboda, U. pl.
Trnkoczy, G. Piccoli, L.
Grebel; v Rudolfovem
S. pl. Sladovič, F. Haika;
v Kamniku J. Močnik;
v Celovcu A. Egger, W.
Thurmwald, J. Birnbach-
er; v Brezjah A. Aich-
inger; v Trgu (na Ko-
roškem) C. Menner; v
Beljaku F. Scholz, Dr.
E. Kumpf; v Gorici G.
B. Pontoni; v Wolf-
bergu A. Huth; v Kra-
nji K. Šavnik; v Rad-
goni C. E. Andrien; v
Idriji Josip Warko; v
Radovljici A. Roblek;
v Celju J. Kupferschmid.

Slaščičarnica

J. SCHLECHTA

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 1

priporoča svoje najfinišne in najbolj izvršene **pekarije za namizje**, na
čaji, kavi, mandelnih in vinu; **torte, konfekte, biškote, čokolade,**
zakuhe (kompote, marmelade in sadne sokove. — **Bonboni** od naj-
finjših do najnavadnejših, kakor tudi **bonbonieri** so vedno v veliki izbiri
na prodaj. — **Naročila za slavnosti** s postavki itd. se najbolje izvršujejo
in ceno zaračunijo. (1371-3)

Novo racionalno zdravljenje.

Vsem bolnim na živcih

se najtopleje priporoča 21. izdaja izšle brošure
Romana Weissmann-a

Ueber Nervenkrankheiten, Vorbeugung und Heilung.

Dobiva se zastoj (700-16)

v c. kr. vseučilišni knjigarni: **JURIJ SZELINSKI, Stefansplatz 6., Wien.**

Spričevala znanih zdravnikov.

Nesškodljivo.

Novoletna darila!

KARLU TILL-U

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 10.

Novoletna darila!

Prirodopis v podobah.

Živalstvo v 250 podobah v porabo pri
nazornem nauku.

Cena 1 gld. 90 kr.

HERBARIJ

v porabo na srednjih šolah.

Molitveniki

za mladino in za odrasle
v najlepšem vezu.

Utiskane lepote iz usnjeve lepenke.

Pismeni papir in zavitki s
cvetlicami in drugim umet-
nim utiskom. Albumi za fo-
tografije. Albumi za poezije,
dnevniki. Albumi za avto-
grafe. Glasbene in pisalne
mape. Risalne mape, šolske
torbe, nosci za knjige, črtežne
knjige, škrinjice z barvami,
risala, predloge za slikanje,
reljefni albumi.

Mape z jaslicami, da si jih za-
more vsak sam napraviti. Go-
tovo jaslice s transparentno
razsvetljavo, lišp za božična
drevesca, angeljski lasje, sveče
za božična drevesca, držala
za sveče, angelji iz voska, s
predenimi steklenimi perotni.
Zvezde, solnca, ledene sveče,
obli, stekleni biseri, bliščec
motvoz, zlata in srebrna pena,
lošč, ledeni migetaj, odsijajni
briljantni okrasji.

Koledarji, žepne knjige, belež-
nice, dijaški koledarji, upisni
koledarji za žensko mladino,
knjige za gospodarstva in za-
namenila. — Največja izbira
skladnih koledarjev od 30 kr.
do 1 gld. 50 kr., podložni ko-
ledarji, stenski koledarji, ko-
ledarji za komptoirje, veliki
skladni koledarji, skladni ko-
ledarji za kuhinjo, minijturni
skladni koledarji.